

NCCA

An Chomhairle Náisiúnta
Curacláim agus Measúnachta
National Council for
Curriculum and Assessment

Liosta Táscach Foclóra

An Ardteistiméireacht

Sean-Ghréigis

Clár Ábhar

Réamhrá	1
1. Croíchuid	3
1.1 Foclóir ginearálta	3
1.2. Uimhreacha	23
1.3. Ainmneacha	25
2. Cuid shínithe	27
2.1. Foclóir ginearálta	27
2.2. Uimhreacha	44

Réamhrá

Ba cheart an Liosta Tásach Foclóra seo a úsáid i gcomhar leis an tSonraíocht Churaclaim le haghaidh Shean-Ghréigis na hArdteistiméireachta, atá ar fáil ar www.curriculumonline.ie, agus an Ciorclán maidir le hÁbhar Dualgais le haghaidh Scrúduithe na hArdteistiméireachta arna eisiúint ag an Roinn Oideachais.

Tá sé d'aidhm ag an Liosta tacú leis an scoláire a chuid foclóra Sean-Ghréigise a fhorbairt agus éirí muiníneach maidir le focail a aithint a thagann chun cinn go mion minic i dtéacsanna Sean-Ghréigise, an Príomhthéacs, agus díorthuithe Gaeilge agus Béarla ón tSean-Ghréigis. Tá sé beartaithe mar acmhainn chun tacú leis an scoláire agus leis an múinteoir, ós rud é go gcuirtear tásca ar fáil maidir le hinniúlacht teanga an scoláire ach máistreacht a bheith aige ar an liosta foclóra a chuimsítear.

Roinntear an Liosta seo ina dhá chuid: An Chroíchuid agus an Chuid Shínithe. Leis an bhFoclóir sa Chuid Shínithe tabharfar cúnamh i leith na hinniúlachta níos faide anonn ná an leibhéal comónta.

Tá trí chuid sa Liosta, ina bhfuil 780 focal san iomlán:

- Foclóir ginearálta A–Ω (717 focal: 395 sa Chroíchuid, 322 sa Chuid Shínithe)
- Ainmneacha (22 focal, iad uile sa Chroíchuid)
- Uimhreacha (41 focal: 22 sa Chroíchuid, 19 sa Chuid Shínithe)

Cuirtear na focail i ngach cuid agus roinn i láthair in ord aibítre maille le nótaí gramadaí. Leis na nótaí sin cuideofar leis an scoláire an cumas a fhorbairt chun príomhstruchtúir theanga a aithint. De réir mar a fhorbraíonn sé a stór focal agus a thuiscint ar ghnéithe deilbhíochta (fréamhacha, iarmhíreanna, réimíreanna), éireoidh an scoláire níos muiníní as brí na bhfocal nua a fhoghlaim ach iad nascadh le focail agus déanamhas a bhfuil cur amach aige orthu – mar shampla, ξενία 'fáilteachas' taobh le ξένος 'aoi'; nó καταβαίνω 'Téim síos' mar chomhfocal a thagann as κατά 'síos' agus βαίνω 'Téim.' Beidh an scoláire in ann foirmeacha a aithint amhail dobhriathra a dhíochlaontar go rialta, breischéimeanna agus sárchéimeanna aidiachtaí liostaithe ach úsáid a bhaint as na rialacha deilbhíochta atá foghlamtha aige.

Is féidir an Liosta a úsáid ar roinnt bealaí. Is féidir focail a leagan amach lena bhfoghlaim de réir mar a thagtar orthu i dtéacsanna agus cleachtaí, ach ba cheart go mbeadh an Liosta tairbheach i gcás an athbhreithnithe go háirithe. Ó tharla go bhfuil an Liosta ar fáil i bhformáid scarbhileoige, is féidir leis an múinteoir agus an scoláire é a shórtáil agus sleachta a bhaint as ar roinnt mhaith bealaí éagsúla chun tacú leis an bhfoghlaim, mar shampla, ach díriú ar gach ainmfhocal i ndíochlaonadh ar leith, nó gach réamhfocal.

Leanadh na gnásanna iondúla a fhaightear i bhfoclóirí na Sean-Ghréigise, ach b'fhiú na mionsonraí seo a leanas a thabhairt faoi deara:

- Ainmfhocail: tugtar an t-ainmneach uatha agus an ginideach uatha. Tugtar an inscne le fios leis an alt cinnte (ó = firinscneach, ἡ = baininscneach, τό = neodrach).
- Aidiachtaí agus forainmneacha áirithe: tugtar an t-ainmneach uatha san fhirinscneach, baininscneach agus neodrach. I gcás nach dtugtar ach dhá fhoirm, tá an chéad fhoirm firinscneach/baininscneach, agus tá an dara ceann neodrach.
- Briathra: tugtar an aimsir láithreach, fháistineach, éigríochta gníomhaí agus éigríochta céasta i gcás na mbriathra uile, lena n-áirítear briathra 'rialta'. Ní áirítear foirmeacha foirfe.
- Tugtar réamhfhocail maille leis an tuiséal a ghlacann siad (ginideach, tabharthach, cuspóireach).
- I gcás briathra a ghlacann tuiséal nach é an cuspóireach é, tugtar an tuiséal sin (ginideach nó tabharthach).
- I gcás focail lena ngabhann infhillteacha neamhrialta nó struchtúir ar leith, tugtar é sin le fios sna nótaí agus colúin chéille.

1. Croíchuid

1.1 Foclóir ginearálta

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
ἀγαθός	ἀγαθή, ἀγαθόν	maith, uasal, cróga	aidiacht 1/2
ἀγγέλλω	ἀγγελῶ, ἡγγελια, ἡγγέλθη	tuairiscím, fógraím	briathar
ἄγγελος, ὁ	ἄγγελοῦ	teachtaire	ainmfhocal 2fir
ἀγορά, ἡ	ἀγορᾶς	áit aonaigh, agora	ainmfhocal 1bain
ἄγρός, ὁ	ἄγροῦ	gort, tuath	ainmfhocal 2fir
ἄγω	ἄξω, ἡγαγον, ἡχθη	stiúraim, tugaim; caithim (am)	briathar
ἄγών, ὁ	ἄγῶνος	iomaíocht, cath, triail	ainmfhocal 3 (-ων)
ἀδελφή, ἡ	ἀδελφῆς	deirfiúr	ainmfhocal 1bain
ἀδελφός, ὁ	ἀδελφοῦ	deartháir	ainmfhocal 2fir
ἀδικέω	ἀδικήσω, ἡδίκησα, ἡδικήθη	déanaim drochrud, díobháil	briathar (-έω)
αἶ	dodhíochlaonta	i gcónaí	dobhriathar
ἄθλον, τό	ἄθλου	duais (i gcomórtas)	ainmfhocal 2n
αἰσθάνομαι	αἰσθήσομαι, ἡσθόμην	braithim, tugaim faoi deara	briathar (lár)
αἰσχρός	αἰσχρά, αἰσχρόν	suarach, náireach; gránna	aidiacht 1/2
αἰτέω	αἰτήσω, ἡτησα, ἡτήθη	iarraim, éilím	briathar (-έω)
αἴτιος	αἰτία, αἴτιον	freagrach (as), ciontach (i + tuiseal ginideach)	aidiacht 1/2

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
ἀκούω	ἀκούσομαι, ἤκουσα, ἤκούσθην	cloisim (+ tuiseal cuspóireach), éistim le (+ tuiseal ginideach)	briathar
ἀλήθεια, ἡ	ἀληθείας	fírinne	ainmfhocal 1bain
ἀλλά	dodhíochlaonta	ach	cónasc
ἄλλος	ἄλλη, ἄλλο	eile	aidiacht 1/2
ἀνά	+ an tuiseal cuspóireach	suas	réamhfhocal
ἀναγκάζω	ἀναγκάσω, ἠνάγκασα, ἠναγκάσθην	cuirim iallach ar, tugaim ar	briathar (-άζω)
ἀναχωρέω	ἀναχωρήσω, ἀνεχώρησα	téim ar gcúl, tarraingím siar	briathar (-έω)
ἀνδρεῖος	ἀνδρεία, ἀνδρεῖον	fearúil	aidiacht 1/2
ἄνεμος, ὁ	ἀνέμου	gaoth	ainmfhocal 2fir
ἄνευ	+ an tuiseal ginideach	gan	réamhfhocal
ἀνὴρ, ὁ	ἀνδρός	fear	ainmfhocal 3 (neamhrialta)
ἄνθρωπος, ὁ/ἡ	ἀνθρώπου	duine, daonnaí, fear/bean	ainmfhocal 2fb
ἅπας	ἅπασα, ἅπαν	uile, an méid ar fad, gach ceann de	aidiacht 3 (neamhrialta)
ἀπό	+ an tuiseal ginideach	ó; amach ó	réamhfhocal
ἀποθνήσκω	ἀποθανοῦμαι, ἀπέθανον	básaím	briathar
ἀποκρίνομαι	ἀποκρινοῦμαι, ἀπεκρινάμην, ἀπεκρίθην	freagraím	briathar (lár)
ἀποκτείνω	ἀποκτενῶ, ἀπέκτεινα	maraím	briathar
ἄρα	dodhíochlaonta	tugann ceist isteach	mír
ἄργυριον, τό	ἄργυρίου	airgead	ainmfhocal 2n
ἀρετή, ἡ	ἀρετῆς	feabhas	ainmfhocal 1bain
ἀριθμός, ὁ	ἀριθμοῦ	uimhir	ainmfhocal 2fir

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
ἀρχή, ἡ	ἀρχῆς	tosach, tús; riail; post, oifig	ainmfhocal 1bain
ἄρχω	ἄρξω, ἤρξα, ἤρχομαι	rialáim (+ tuiseal ginideach); (lár) tosaím le	briathar
ἄρχων, ὁ	ἄρχοντας	Archón, giúistís, rialtóir	ainmfhocal 3 (-ντ-)
ἀσπίς, ἡ	ἀσπίδος	sciath	ainmfhocal 3
αὔθις	dodhíochlaonta	arís, ar a sheal	dobhriathar
αὐτόν	αὐτήν, αὐτό	é, í, iad	forainm (pearsanta)
αὐτός	αὐτή, αὐτό	féin; céanna	forainm (treiseach)
βαίνω	βήσομαι, ἔβην	téim, siúlaim	briathar
βάλλω	βαλῶ, ἔβαλον, ἐβλήθη	caithim; buailim	briathar
βάρβαρος, ὁ	βαρβάρου	eachtrannach, duine nach Gréagach é, barbarach	ainmfhocal 2fir
βασίλεια, ἡ	βασιλείας	banríon	ainmfhocal 1bain
βασιλεύς, ὁ	βασιλέως	rí, Rí-Archón	ainmfhocal 3 (-ευσ)
βία, ἡ	βίας	fórsa	ainmfhocal 1bain
βίβλος, ἡ	βίβλου	leabhar	ainmfhocal 2bain
βίος, ὁ	βίου	saol	ainmfhocal 2fir
βλάπτω	βλάψω, ἔβλαψα, ἐβλόβην	déanaim dochar	briathar
βλέπω	βλέψομαι, ἔβλεψα, ἐβλέφθη	breathnaím	briathar
βοή, ἡ	βοῆς	béicim	ainmfhocal 1bain
βοηθέω	βοηθήσω, ἐβοήθησα	cabhraím, tagaim i gcabhair ar (+ tuiseal tabharthach)	briathar (-έω)
βουλή, ἡ	βουλῆς	plean; comhairle, tionól	ainmfhocal 1bain
βούλομαι	βουλήσομαι, ἐβουλήθη	is mian liom, santaím; is fearr liom	briathar (lár)

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
βοῦς, ἡ/ὁ	βοός	bó; tarbh	ainmfhocal 3 (neamhrialta)
γαμέω	γαμῶ, ἔγημα	pósaim	briathar (-έω)
γάμος, ὁ	γάμου	pósadh	ainmfhocal 2fir
γάρ	dodhíochlaonta	i gcomhair	cónasc
γε	dodhíochlaonta	ar a laghad	mír
γέρων, ὁ	γέροντος	seanfhear; seanadóir	ainmfhocal 3 (-ντ-)
γῆ, ἡ	γῆς	talamh, ithir, an domhan	ainmfhocal 1bain
γίγνομαι	γενήσομαι, ἐγενόμην	tagaim chun bheith, beirtear mé, tarlaím; tit amach	briathar (lár)
γιγνώσκω	γνώσομαι, ἔγνων, ἐγνώσθην	tá a fhios agam; braithim	briathar
γλώσσα, ἡ	γλώσσης	teanga	ainmfhocal 1bain
γράφω	γράψω, ἔγραψα, ἐγράφην	scríobhaim, tarraingím	briathar
γυνή, ἡ	γυναικός	bean, bean chéile	ainmfhocal 3 (neamhrialta)
δακρύω	δακρύσω, ἐδάκρυσα	caoinim, goilim	briathar
δέ	dodhíochlaonta	agus, ach	cónasc
δεῖ	ἔδει, δεήσει, ἐδέησε	is gá	briathar (neamhphearsanta)
δεινός	δεινή, δεινόν	uafásach; thar cionn; cliste, go maith ag (+ infinideach)	aidiacht 1/2
δεῖπνον, τό	δείπνου	béile, dinnéar	ainmfhocal 2n
δένδρον, τό	δένδρου	crann	ainmfhocal 2n
δέσποινα, ἡ	δεσποίνης	máistreás	ainmfhocal 1bain

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
δεσπότης, ó	δεσπότης	máistir	ainmfhocal 1fir
δέχομαι	δέξομαι, έδεξάμην, έδέχθην	faighim, glacaim le	briathar (lár)
δή	dodhíochlaonta	ar ndóigh, go deimhin	mír
δημοκρατία, ή	δημοκρατίας	riail an phobail, daonlathas	ainmfhocal 1bain
δήμος, ó	δήμου	an pobal, na daoine; dúiche	ainmfhocal 2fir
διά	+ an tuiseal ginideach	trí	réamhfhocal
διά	+ an tuiseal cuspróireach	mar gheall ar, de bharr	réamhfhocal
διαφθείρω	διαφθερώ, διέφθειρα, διεφθάρην	scriosaim, millim	briathar
διδάσκαλος, ó	διδασκάλου	múinteoir	ainmfhocal 2fir
διδάσκω	διδάξω, έδίδαξα, έδιδάχθην	múinim	briathar
δίκαιος	δικαία, δίκαιον	cóir, cothrom	aidiacht 1/2
δίκη, ή	δίκης	ceartas, cás dlí, cúis dlí; pionós, fíneáil	ainmfhocal 1bain
διότι	dodhíochlaonta	de bharr	cónasc
διώκω	διώξομαι, έδίωξα, έδιώχθην	téim sa tóir ar; ionchúisím, téim i ndiaidh	briathar
δοκεῖ μοι	féach δοκέω le haghaidh na bhfoirmeacha	feictear dom (go bhfuil sé go maith); (aimsir éigríochta) socraím	briathar (neamhphearsanta)
δόξα, ή	δόξης	clú, tuairim	ainmfhocal 1bain
δοῦλος, ó	δούλου	sclábhaí	ainmfhocal 2fir
δῶρον, τό	δώρου	bronnaim, deonaím	ainmfhocal 2n
εαυτόν / αὐτόν	εαυτήν / αὐτήν, εαυτό / αὐτό	é féin, í féin	forainm (aisfhillteach)
ἐγώ	έμοῦ/μου	mé, mise	forainm (pearsanta)
ἐθέλω	έθελήσω, ήθέλησα	is mian liom, táim toilteanach	briathar

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
εἰ	dodhíochlaonta	má; dá	cónasc
εἰμί	ἔσομαι, ἐγένετο	táim	briathar (neamhrialta)
εἰρήνη, ἡ	εἰρήνης	síocháin	ainmfhocal 1bain
εἰς / ἐς	+ an tuiseal cuspóireach	chuig, isteach i, suas ar	réamhfhocal
ἐκ / ἐξ	+ an tuiseal ginideach	amach as, ó	réamhfhocal
ἕκαστος	ἐκάστη, ἕκαστον	gach	aidiacht 1/2
ἐκεῖ	dodhíochlaonta	ann; ansin	dobhriathar
ἐκεῖνος	ἐκείνη, ἐκεῖνο	sin / sé, sí	forainm (taispeántach)
ἐκκλησία, ἡ	ἐκκλησίας	tionól, cruinniú	ainmfhocal 1bain
ἐλευθερία, ἡ	ἐλευθερίας	saoirse	ainmfhocal 1bain
ἐλεύθερος	ἐλευθέρα, ἐλεύθερον	saor	aidiacht 1/2
ἐλπίζω	ἐλπῶ, ἤλπισα, ἤλπισθην	tá súil agam, táim ag dréim le	briathar (-ίζω)
ἐμαυτόν	ἐμαυτήν	a bhainistiú	forainm (aisfhillteach)
ἐμός	ἐμή, ἐμόν	mo, mo cheannsa	forainm (sealbhach) / aidiacht shealbhach
ἐν	+ an tuiseal tabharthach	i; ar; i measc	réamhfhocal
ἐνθάδε	dodhíochlaonta	anseo	dobhriathar
ἔξοσι	féach εἰμί le haghaidh na bhfoirmeacha	tá sé ceadmhach do (+ tuiseal tabharthach)	briathar (neamhphearsanta)
ἐπεὶ	dodhíochlaonta	nuair, ó am i leith	cónasc
ἐπειδὴ	dodhíochlaonta	nuair, ó am i leith	cónasc
ἔπειτα	dodhíochlaonta	ansin, ina dhiaidh sin	dobhriathar

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
ἐπί	+ an tuiseal tabharthach	ar mhaithe le; ar, ag; gar do; ar choinníoll	réamhfhocal
ἐπί	+ an tuiseal ginideach	ar	réamhfhocal
ἐπί	+ an tuiseal cuspróireach	i gcoinne, ag, chuig	réamhfhocal
ἐπιστήμη, ἡ	ἐπιστήμης	eolas	ainmfhocal 1bain
ἐπιστολή, ἡ	ἐπιστολῆς	litir	ainmfhocal 1bain
ἔπομαι	ἔψομαι, ἐσπόμην	leanaim + (tuiseal tabharthach)	briathar (lár)
ἔργον, τό	ἔργου	obair, cúram	ainmfhocal 2n
ἔρχομαι	ἐλεύσομαι/εἶμι, ἦλθον	téim, tagaim	briathar (lár)
ἐρωτάω	ἐρωτήσω/ἐρήσομαι, ἠρώτησα/ἠρόμην, ἠρωτήθη	fiafraím (ceist)	briathar (-άω)
ἐσθίω	ἔδομαι, ἔφαγον, ἠδέσθην	ithim	briathar
ἐσπέρα, ἡ	ἐσπέρας	tráthnóna	ainmfhocal 1bain
ἔτι	dodhíochlaonta	fós, go fóill	dobhriathar
ἐτοῖμος	ἐτοίμη, ἐτοῖμον	réidh	aidiacht 1/2
ἔτος, τό	ἔτους	bliain	ainmfhocal 3 (-ος)
εὔ	dodhíochlaonta	folláin	dobhriathar
εὐθύς	dodhíochlaonta	láithreach bonn, ar an toirt	dobhriathar
εὐρίσκω	εὐρήσω, ηὔρον, εὐρέθη	aimsím, tagaim ar	briathar
ἐχθρός	ἐχθρά, ἐχθρόν	an namhad; (ainmfhocal) namhaid pearsanta	aidiacht 1/2
ἔχω	ἔξω/σχήσω, ἔσχον	tá agam, coinním	briathar
ἕως	dodhíochlaonta	fad agus, go dtí go	cónasc
ζητέω	ζητήσω, ἐζήτησα, ἐζητήθη	lorgaím, cuardaím, santaím	briathar (-έω)

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
ἦ	dodhíochlaonta	nó; (i ndiaidh breischéime:) ná	cónasc
ἦ ... ἦ	dodhíochlaonta	rud amháin nó rud eile, ceachtar acu	cónasc
ἡγεμών, ó	ἡγεμόνος	ceannaire, treoraí, ceannasaí	ainmfhocal 3 (-ων)
ἦδη	dodhíochlaonta	anois, cheana, ar deireadh	dobhriathar
ἦκω	ἦξω	tagaim, tháinig mé	briathar
ἡλιος, ó	ἡλίου	an ghrian	ainmfhocal 2fir
ἡμεῖς	ἡμῶν	muid, sinn	forainm (pearsanta)
ἡμέρα, ἡ	ἡμέρας	lá	ainmfhocal 1bain
ἡμέτερος	ἡμετέρα, ἡμέτερον	ár, ár gceann-na	forainm (sealbhach) / aidiacht shealbhach
θάλασσα, ἡ	θαλάσσης	an fharraige	ainmfhocal 1bain
θάνατος, ó	θανάτου	bás	ainmfhocal 2fir
θάπτω	θάψω, ἔθαψα, ἐτάφην	cuirim i dtalamh	briathar
θαυμάζω	θαυμάσομαι, ἐθαύμασα, ἐθαυμάσθην	déanaim iontas de, tá iontas orm, breathnaím le haoibhneas ar	briathar (-άζω)
θεά, ἡ	θεᾶς	bandia	ainmfhocal 1bain
θέατρον, τό	θεάτρου	amharclann	ainmfhocal 2n
θεός, ó/ἡ	θεοῦ	dia; bandia	ainmfhocal 2fb
θρόνος, ó	θρόνου	cathaoir, ríchathaoir	ainmfhocal 2fir
θυγάτηρ, ἡ	θυγατρός	iníon	ainmfhocal 3 (neamhrialta)
θύρα, ἡ	θύρας	doras	ainmfhocal 1bain
θύω	θύσω, ἔθυσα, ἐτύθην	íobraím	briathar

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
ιατρός, ó	ιατροῦ	dochtúir	ainmfhocal 2fir
ιερόν, τό	ιεροῦ	neimheadh	ainmfhocal 2n
ιερός	ιερά, ιερόν	naofa	aidiacht 1/2
ἵππος, ó/ή	ἵππου	capall	ainmfhocal 2fb
ισχυρός	ισχυρά, ισχυρόν	láidir, cumhachtach	aidiacht 1/2
καθεύδω	καθευδήσω	codlaím	briathar
καθίζω	καθίσω, ἐκάθισα	cuirim (duine) ina shuí; (lár) suím síos	briathar
καί	dodhíochlaonta	agus; freisin, fiú	cónasc/dobhriathar
καίω	καύσω, ἔκαυσα, ἐκαύθην	dóim	briathar
κακός	κακή, κακόν	olc, dona, cladhartha, meata, gránna	aidiacht 1/2
καλέω	καλῶ, ἐκάλεσα, ἐκλήθην	gairim, glaoim	briathar (-έω)
καλός	καλή, καλόν	álainn, aoibhinn	aidiacht 1/2
κατά	+ an tuiseal cuspóireach	síos; dar le	réamhfhocal
κατά	+ an tuiseal ginideach	síos, ó	réamhfhocal
κελεύω	κελεύσω, ἐκέλευσα, ἐκελεύσθην	ordaím, éilím	briathar
κεφαλή, ἡ	κεφαλῆς	cloigeann	ainmfhocal 1bain
κίνδυνος, ó	κινδύνου	contúirt	ainmfhocal 2fir
κλέπτω	κλέψω, ἔκλεψα, ἐκλάπην	goidim	briathar
κολάζω	κολάσω, ἐκόλασα, ἐκολάσθην	cuirim pionós ar	briathar (-άζω)
κόπτω	κόψω, ἔκοψα, -εκόπην	leagaim, buailim, gearraim	briathar
κόρη, ἡ	κόρης	cailín	ainmfhocal 1bain

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
κρύπτω	κρύψω, ἔκρυψα, ἐκρύφθην	cuirim i bhfolach	briathar
κύριος	κυρίου	máistir, caomhnóir	ainmfhocal 2fir
κωλύω	κωλύσω, ἐκώλυσα, ἐκωλύθην	cuirim cosc ar, stopaim	briathar
λάθρα	dodhíochlaonta	go rúnda	dobhriathar
λαμβάνω	λήψομαι, ἔλαβον, ἐλήφθην	glacaim, gabhaim; faighim	briathar
λέγω	λέξω/ἔρῶ, ἔλεξα/εἶπον, ἐλέχθην/ἔρρήθην	deirim, labhraím, insím	briathar
λείπω	λείψω, ἔλιπον, ἐλείφθην	fágaim, tréigim	briathar
λέων, ὁ	λέοντος	leon	ainmfhocal 3
λίθος, ὁ	λίθου	cloch	ainmfhocal 2fir
λιμήν, ὁ	λιμένος	cuan	ainmfhocal 3
λόγος, ὁ	λόγου	focal, caint, díospóid, cuntas, réasún	ainmfhocal 2fir
λύω	λύσω, ἔλυσα, ἐλύθην	scaoilim; (lár) fuasclaím	briathar
μαθητής, ὁ	μαθητοῦ	scoláire	ainmfhocal 1fir
μακρός	μακρά, μακρόν	mór, fada	aidiacht 1/2
μάλα	dodhíochlaonta	an-, sách	dobhriathar
μάλιστα	dodhíochlaonta	thar rud ar bith eile, go háirithe, go sonrath	dobhriathar
μᾶλλον	dodhíochlaonta	níos mó (ná, + ῥ)	dobhriathar
μανθάνω	μαθήσομαι, ἔμαθον	foghlaím, tuigim	briathar
μάχη, ἡ	μάχης	troid, cath	ainmfhocal 1bain
μάχομαι	μαχοῦμαι, ἐμαχεσάμην	troidim in éadan (+ tuiseal tabharthach)	briathar (lár)
μέγας	μεγάλη, μέγα	millteanach, mór	aidiacht 3 (neamhrialta)

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
μέλλω	μελλήσω, ἐμέλλησα	táim ar tí, tá sé ar intinn agam (+ infinideach fáistineach)	briathar
μέν ... δέ	dodhíochlaonta	ar lámh amháin ... ar an lámh eile; A agus B	cónasc
μέντοι	dodhíochlaonta	mar sin féin	mír
μένω	μενῶ, ἔμεινα	fanaim	briathar
μετά	+ an tuiseal cuspóireach	ina dhiaidh	réamhfhocal
μετά	+ an tuiseal ginideach	le	réamhfhocal
μή	dodhíochlaonta	ní (le briathra nach bhfuil sa mhodh táscach)	dobhriathar
μήτηρ, ἡ	μητρός	máthair	ainmfhocal 3 (neamhrialta)
μικρός	μικρά, μικρόν	beag, gearr, bídeach	aidiacht 1/2
μισέω	μισήσω, ἐμίσησα, ἐμισήθην	is fuath liom	briathar (-έω)
μόνον	dodhíochlaonta	ach amháin	dobhriathar
μόνος	μόνη, μόνον	i d'aonar, ceann amháin	aidiacht 1/2
μῦθος, ὁ	μύθου	focal; scéal	ainmfhocal 2fir
μωρός	μωρά, μωρόν	amaideach, bómánta	aidiacht 1/2
ναῦς, ἡ	νεώς	long	ainmfhocal 3 (neamhrialta)
ναύτης, ὁ	ναύτου	mairnéalach	ainmfhocal 1fir
ναυτικός	ναυτική, ναυτικόν	bainteach le cabhlach	aidiacht 1/2
νεανίας, ὁ	νεανίου	fear óg	ainmfhocal 1fir
νεκρός, ὁ	νεκροῦ	corpán	ainmfhocal 2fir
νέος	νέα, νέον	óg, nua	aidiacht 1/2
νήσος, ἡ	νήσου	oileán	ainmfhocal 2bain

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
νικάω	νικήσω, ἐνίκησα, ἐνίκηθην	gnóthaím, cloím	briathar (-άω)
νίκη, ἡ	νίκης	bua, concas	ainmfhocal 1bain
νομίζω	νομιῶ, ἐνόμισα, ἐνομίσθην	ceapaim, creidim	briathar (-ίζω)
νόμος, ὁ	νόμου	dlí, gnás, nós	ainmfhocal 2fir
νόσος, ἡ	νόσου	breoiteacht, galar	ainmfhocal 2bain
νῦν / νυν	dodhíochlaonta	anois	dobhriathar
νύξ, ἡ	νυκτός	oíche	ainmfhocal 3
ξένος, ὁ	ξένου	eachtrannach, aoi, óstach	ainmfhocal 2fir
ξίφος, τό	ξίφους	claíomh	ainmfhocal 3 (-ος)
ξύν = σύν	+ an tuiseal tabharthach	maile le, in éineacht le	réamhfhocal
ὁ δέ	féach ὁ, ἡ, τό le haghaidh na bhfoirmeacha	agus/ach sé/sí...	forainm (taispeántach)
ὁ μὲν ... ὁ δέ	féach ὁ, ἡ, τό le haghaidh na bhfoirmeacha	ceann ... ceann eile, an ceann úd ... an ceann eile	forainm (taispeántach)
ὁ, ἡ, τό	τοῦ, τῆς, τοῦ	an	alt cinnte
ὄδε	ἦδε, τόδε	seo	forainm (taispeántach)
ὁδός, ἡ	ὁδοῦ	bóthar, bealach; turas	ainmfhocal 2bain
οἰκέω	οικήσω, ὤκησα, ὤκηθην	cónaím, cuirim fúm i	briathar (-έω)
οἰκία, ἡ	οικίας	teach, baile	ainmfhocal 1bain
οἶκος, ὁ	οἴκου	teaghlach	ainmfhocal 2fir
οἶνος, ὁ	οἴνου	fíon	ainmfhocal 2fir
οἶος τ' εἰμί	féach οἶος agus εἰμί le haghaidh na bhfoirmeacha	féadaim, is féidir liom	briathar (neamhrialta)
ὀλίγος	ὀλίγη, ὀλίγον	beag, bídeach; iolra: beagán	aidiacht 1/2

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
ὄνομα, τό	ὄνόματος	ainm	ainmfhocal 3 (-μα)
ὄπλα, τά	ὄπλων	uirlisí troda, airm	ainmfhocal 2n
ὀπλίτης, ὁ	ὀπλίτου	hoiplíteach, saighdiúir coise	ainmfhocal 1fir
ὀράω	ὄψομαι, εἶδον, ὤφθην	feicim	briathar (-άω)
ὄρκος, ὁ	ὄρκου	mionn	ainmfhocal 2fir
ὄρος, τό	ὄρους	sliabh, cnoc	ainmfhocal 3 (-ος)
ὄς	ἦ, ὄ	cé, cad, cén ceann/cé acu	forainm (coibhneasta)
ὄτε	dodhíochlaonta	cathain	cónasc
ὅτι	dodhíochlaonta	go; toisc	cónasc
οὐ / οὐκ / οὐχ	dodhíochlaonta	ní	dobhriathar
οὐδέ	dodhíochlaonta	agus/ach ní	cónasc
οὐδεὶς	οὐδεμία, οὐδέν	ní hea; duine ar bith, dada	aidiacht 3
οὐδέποτε	dodhíochlaonta	riamh	dobhriathar
οὕν	dodhíochlaonta	agus mar sin, ansin, dá bhrí sin	mír
οὐρανός, ὁ	οὐρανοῦ	an spéir, na flaithis	ainmfhocal 2fir
οὔτε ... οὔτε	dodhíochlaonta	ní ... ná	cónasc
οὗτος	αὕτη, τοῦτο	seo, sin; sé, sí	forainm (taispeántach)
οὕτως / οὕτω	dodhíochlaonta	dá réir sin, mar sin, ar an mbealach sin	dobhriathar
ὀφθαλμός, ὁ	ὀφθαλμοῦ	súil	ainmfhocal 2fir
παιδεύω	παιδεύσω, ἐπαίδευσα, ἐπαιδεύθην	múinim, cuirim oideachas ar	briathar (-εύω)
παῖς, ὁ/ἡ	παιδός	leanbh, buachaill, cailín, mac, iníon	ainmfhocal 3

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
πάλαι	dodhíochlaonta	fadó	dobhriathar
παρά	+ an tuiseal cuspóireach	feadh, i gcoinne, murab ionann agus	réamhfhocal
παρά	+ an tuiseal tabharthach	maille le, taobh le, i láthair duine/ruda	réamhfhocal
παρά	+ an tuiseal ginideach	ó (duine)	réamhfhocal
παρασκευάζω	παρασκευάσω, παρεσκεύασα, παρεσκευάσθην	ullmhaím, feistím	briathar (-άζω)
παρέχω	παρέξω, παρέσχον	soláthraím, tugaim	briathar
πᾶς	πᾶσα, πᾶν	uile, an méid ar fad de	aidiacht 3 (neamhrialta)
πάσχω	πείσομαι, ἔπαθον	fulaingím, braithim, tá (pian) orm	briathar
πατήρ, ὁ	πατρός	athair	ainmfhocal 3 (neamhrialta)
παύω	παύσω, ἔπαυσα, ἐπαύθην	stopaim (duine/rud); (lár) stopaim, stadaim de (rud éigin a dhéanamh)	briathar
πείθω	πείσω, ἔπεισα/ἐπιθόμην, ἐπέισθην	cuirim ina luí ar; (lár) géillim do, creidim	briathar
πέμπω	πέμψω, ἔπεμψα, ἐπέμφθην	seolaim	briathar
περί	+ an tuiseal ginideach	faoi	réamhfhocal
περί	+ an tuiseal tabharthach	faoi	réamhfhocal
περί	+ an tuiseal cuspóireach	timpeall, faoi	réamhfhocal
πίνω	πίομαι/πιοῦμαι, ἔπιον, (comhfhocail amháin:) -επόθην	ólaim	briathar
πίπτω	πεσοῦμαι, ἔπεσον	titim	briathar
πιστεύω	πιστεύσω, ἐπίστευσα, ἐπίστεύθην	tá muinín agam i (+ tuiseal tabharthach)	briathar (-εύω)
πιστός	πιστή, πιστόν	iontaofa	aidiacht 1/2
πλέω	πλεύσομαι, ἔπλευσα	déanaim seoltóireacht	briathar (-έω)

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
πλήν	+ an tuiseal ginideach	seachas	réamhfhocal
πλοῖον, τό	πλοίου	bád, lastlong	ainmfhocal 2n
πλούσιος	πλουσία, πλούσιον	saibhir	aidiacht 1/2
πόθεν;	dodhíochlaonta	cá as?	ceisteach
ποιῖ;	dodhíochlaonta	cá chuige?	ceisteach
ποιέω	ποιήσω, έποίησα, έποιήθην	cruthaím; déanaim	briathar (-έω)
ποιητής, ό	ποιητοῦ	file, cruthaitheoir	ainmfhocal 1fir
ποιός;	ποία, ποῖον	cén cineál?	ceisteach
πολέμιος	πολεμία, πολέμιον	an namhad, namhaid	aidiacht 1/2
πόλεμος, ό	πόλεμου	cogadh	ainmfhocal 2fir
πόλις, ή	πόλεως	cathair, cathairstát	ainmfhocal 3 (-ις)
πολίτης, ό	πολίτου	saoránacht	ainmfhocal 1fir
πολλάκις	dodhíochlaonta	go minic	dobhriathar
πολύς	πολλή, πολύ	go leor, an-; (iolra) an-chuid	aidiacht 3 (neamhrialta)
πορεύομαι	πορεύσομαι, έπορεύθην	taistealaím, máirseálaim	briathar (-εύω) lár
πόσος;	πόση, πόσον	cé chomh mór, cé mhéad?	ceisteach
ποταμός, ό	ποταμοῦ	abhainn	ainmfhocal 2fir
πότε;	dodhíochlaonta	cathain?	ceisteach
ποῦ;	dodhíochlaonta	cén áit?	ceisteach
πούς, ό	ποδός	cos	ainmfhocal 3
πράσσω	πράξω, έπραξα, έπράχθην	déanaim, tugaim faoi; éirím liom (+ dobhriathar)	briathar (-σσω)

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
πρό	+ an tuiseal ginideach	roimh, os comhair	réamhfhocal
πρός	+ an tuiseal ginideach	in ainm, faoi scáth ruda	réamhfhocal
πρός	+ an tuiseal tabharthach	gar do; i dteannta	réamhfhocal
πρός	+ an tuiseal cuspróireach	chuig, i dtreo, i gcoinne	réamhfhocal
πρότερος	πρότερα, πρότερον	an chéad cheann (as péire), an ceann roimhe	aidiacht 1/2
πύλη, ἡ	πύλης	geata	ainmfhocal 1bain
πυνθάνομαι	πεύσομαι, ἐπυθόμην	foghlaím, cloisim trí fhiosrúchán, faighim amach	briathar (lár)
πῦρ, τό	πυρός	tine	ainmfhocal 3
πῶς;	dodhíochlaonta	conas?	ceisteach
ῥάδιος	ῥαδία, ῥαδιον	furasta	aidiacht 1/2
σεαυτόν / σαυτόν	σεαυτήν/σαυτήν	tú féin	forainm (aisfhillteach)
σιγή, ἡ	σιγῆς	ciúnas	ainmfhocal 1bain
σίτος, ὁ	σίτου	bia	ainmfhocal 2fir
σός	σή, σόν	do, do cheannsa	forainm (sealbhach) / aidiacht shealbhach
σοφία, ἡ	σοφίας	eagna	ainmfhocal 1bain
σοφός	σοφή, σοφόν	eagnaí, cliste, oilte	aidiacht 1/2
στάδιον, τό	σταδίου; iolra oí στάδιοι	staid (aonad tomhais), rásraon	ainmfhocal 2n
στρατηγός, ὁ	στρατηγοῦ	ginearál	ainmfhocal 2fir
στρατιά, ἡ	στρατιᾶς	arm	ainmfhocal 1bain
στρατιώτης, ὁ	στρατιώτου	saighdiúir	ainmfhocal 1fir

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
σύ	σοῦ/σου	tú	forainm (pearsanta)
συλλέγω	συλλέξω, συνέλεξα, συνελέχθην	bailím, cruinním	briathar
σύμμαχος, ὁ	συμμάχου	comhghuaillí	ainmfhocal 2fir
συμφορά, ἡ	συμφορᾶς	tubaiste, eachtra, cúinse, mí-ádh	ainmfhocal 1bain
σύν / ξύν	+ an tuiseal tabharthach	maile le, in éineacht le	réamhfhocal
σώζω	σώσω, ἔσωσα, ἐσώθην	sábhálaim, caomhnaím	briathar
σῶμα, τό	σώματος	corp, corpán, duine	ainmfhocal 3 (-μα)
τε	dodhíochlaonta	agus	cónasc
τε (...) καί	dodhíochlaonta	A agus B araon; A agus B	cónasc
τειχος, τό	τείχους	balla	ainmfhocal 3 (-ος)
τέκνον, τό	τέκνου	páiste	ainmfhocal 2n
τέλος	dodhíochlaonta	faoi dheireadh, ar deireadh thiar thall	dobhriathar
τέχνη, ἡ	τέχνης	scil, ealaín, saineolas	ainmfhocal 1bain
τιμάω	τιμήσω, ἐτίμησα, ἐτιμήθην	tugaim onóir	briathar (-άω)
τιμή, ἡ	τιμῆς	onóir, pribhléid	ainmfhocal 1bain
τίς, τί;	τίνος	cé? cad? cén ceann/cé acu?	forainm (ceisteach)
τις, τι	τινος	ceann de, cuid de; duine éigin, rud éigin	forainm (éiginnte)
τόπος, ὁ	τόπου	áit	ainmfhocal 2fir
τότε	dodhíochlaonta	ansin	dobhriathar
τρέχω	δραμοῦμαι, ἔδραμον	rithim	briathar
τύραννος, ὁ	τυράννου	rialtóir aonair, tíoránach	ainmfhocal 2fir

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
τύχη, ή	τύχης	seans, rath	ainmfhocal 1bain
ὕδωρ, τό	ὕδατος	uisce	ainmfhocal 3
υἱός, ó	υιοῦ	mac	ainmfhocal 2fir
ὕλη, ή	ὕλης	coill; foraois; ábhar	ainmfhocal 1bain
ὕμεῖς	ὕμῶν	sibh	forainm (pearsanta)
ὕμέτερος	ὕμετέρα, ὕμέτερον	bhur, bhur gceannsa	forainm (sealbhach) / aidiacht shealbhach
ὕπέρ	+ an tuiseal ginideach	i gcomhair, ar son; thar	réamhfhocal
ὕπέρ	+ an tuiseal cuspróireach	os cionn, lastall de, thall	réamhfhocal
ὕπνος, ó	ὕπνου	codladh	ainmfhocal 2fir
ὕπό	+ an tuiseal ginideach	(<i>maille le gníomhaí na saorbhriathra</i>)	réamhfhocal
ὕπό	+ an tuiseal cuspróireach	faoi	réamhfhocal
ὕπό	+ an tuiseal tabharthach	faoi, thíos faoi	réamhfhocal
ὕστερος	ὕστέρα, ὕστερον	an ceann deiridh, níos déanaí	aidiacht 1/2
ὕψηλός	ὕψηλή, ὕψηλόν	ard	aidiacht 1/2
φαίνομαι	φανοῦμαι, ἐφάνην	is cosúil, dealraíonn sé (go bhfuil mé)	briathar (lár)
φάρμακον, τό	φαρμάκου	leigheas; nimh	ainmfhocal 2n
φέρω	οἴσω, ἤνεγκον/ἤνεγκα, ἠνέχθην	iompraím; treoraím; beirim, fulaingím	briathar
φεύγω	φεύξομαι/φευξοῦμαι, ἔφυγον	teithim, rithim liom	briathar
φημί	φήσω, ἔφησα	deirim; οὐ φημί séanaim, deirim nach amhlaidh	briathar (neamhrialta)
φιλέω	φιλήσω, ἐφίλησα, ἐφιλήθην	is breá liom, is maith liom, tá taitní agam	briathar (-έω)
φίλη, ή	φίλης	(baineann) cara	ainmfhocal 1bain

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
φίλος, ó	φίλου	(fireann) cara	ainmfhocal 2fir
φιλόσοφος, ó	φιλοσόφου	fealsamh	ainmfhocal 2fir
φόβος, ó	φόβου	eagla	ainmfhocal 2fir
φονεύω	φονεύσω, ἐφόνευσα, ἐφονεύθην	dúnmharaím, maraím	briathar (-εύω)
φυγή, ἡ	φυγῆς	teitheadh; deoraíocht	ainmfhocal 1bain
φύλαξ, ó	φύλακος	garda	ainmfhocal 3
φυλάσσω	φυλάξω, ἐφύλαξα, ἐφυλάχθην	gardálaim	briathar (-σσω)
φωνή, ἡ	φωνῆς	guth, teanga, caint	ainmfhocal 1bain
χαῖρε, χαίρετε	an leagan ordaitheach de χαίρω	Dia duit, go dté tú slán	intriacht
χαίρω	χαιρήσω, ἐχάρην	táim sona, sásta le (+ tuiséal tabharthach)	briathar
χαλεπός	χαλεπή, χαλεπόν	deacair, crua	aidiacht 1/2
χαλκός, ó	χαλκοῦ	cré-umha	ainmfhocal 2fir
χείρ, ἡ	χειρός	lámh	ainmfhocal 3
χορός, ó	χοροῦ	cór, damhsa	ainmfhocal 2fir
χρῆ	infinideach χρῆναι	is gá	briathar (neamhphearsanta)
χρῆμα, τό	chrήματος	rud, ábhar; (iolra) airgead	ainmfhocal 3 (-μα)
χρήσιμος	χρησίμη, χρήσιμον	úsáideach	aidiacht 1/2
χρόνος, ó	χρόνου	am	ainmfhocal 2fir
χρυσός, ó	χρυσοῦ	ór	ainmfhocal 2fir
χώρα, ἡ	χώρας	talamh	ainmfhocal 1bain

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
ψεύδω	ψεύσω, ἔψευσα, ἐψεύσθην	cuirim an dallamullóg ar, bíim ag séitéireacht; (lár) tugaim éitheach, táim contráilte	briathar
ψυχή, ἦ	ψυχῆς	anam, beatha	ainmfhocal 1bain
ᾧ	dodhíochlaonta	A ... (ag labhairt le duine, ag tabhairt ainm ar dhuine)	intriacht
ὡς	dodhíochlaonta	mar, nuair, toisc, go	cónasc
ᾧδε	dodhíochlaonta	mar sin, mar a leanas	dobhriathar
ᾧρα, ἦ	ᾧρας	am; séasúr	ainmfhocal 1bain
ὡς + rangabháil fháistineach	dodhíochlaonta	ionas go, chun go	cónasc
ὥστε	dodhíochlaonta	chun go, agus é mar thoradh go	cónasc

1.2. Líon

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
εἷς	μία, ἓν	aon	bunuímhír
δύο	δύο, δυοῖν	dhá	bunuímhír
τρεῖς	τρία	trí	bunuímhír
τέσσαρες	τέσσαρα	ceithre	bunuímhír
πέντε	dodhíochlaonta	cúig	bunuímhír
ἕξ	dodhíochlaonta	sé	bunuímhír
ἑπτὰ	dodhíochlaonta	seacht	bunuímhír
ὀκτώ	dodhíochlaonta	ocht	bunuímhír
ἐννέα	dodhíochlaonta	naoi	bunuímhír
δέκα	dodhíochlaonta	deich	bunuímhír
ἑκατόν	dodhíochlaonta	céad	bunuímhír
χίλιοι	χιλίαι, χίλια	míle	bunuímhír

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
πρῶτος	πρώτη, πρῶτον	an chéad	orduimhir
δεύτερος	δευτέρα, δεύτερον	dara	orduimhir
τρίτος	τρίτη, τρίτον	tríú	orduimhir
τέταρτος	τετάρτη, τέταρτον	ceathrú	orduimhir
πέμπτος	πέμπτη, πέμπτον	cúigiú	orduimhir
ἕκτος	ἕκτη, ἕκτον	seú	orduimhir
ἑβδομος	ἑβδόμη, ἑβδομον	seachtú	orduimhir
ὀγδοος	ὀγδὴ, ὀγδοον	ochtú	orduimhir
ἕνατος	ἑνάτη, ἕνατον	naoú	orduimhir
δέκατος	δεκάτη, δέκατον	deichiú	orduimhir

1.3. Ainmneacha

Daoine agus Áiteanna

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
Ἀθῆναι, αἱ	Ἀθηνῶν	An Aithin	ainmfhocal dílis 1
Ἀθηναῖος, ὁ	Ἀθηναίου	Aithneach	ainmfhocal dílis 2
Ἑλλάς, ἡ	Ἑλλάδος	An Ghréig	ainmfhocal dílis 3
Ἕλλην, ὁ	Ἕλληνας	Gréagach	ainmfhocal dílis 3
Λακεδαίμων, ἡ	Λακεδαίμονος	Sparta	ainmfhocal dílis 3
Λακεδαμόνιος, ὁ	Λακεδαμονίου	Spartach	ainmfhocal dílis 2
Πέρσης, ὁ	Πέρσου	Peirseach	ainmfhocal dílis 1

Na Déithe

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
ἀγαθός	ἀγαθή, ἀγαθόν	maith, uasal, cróga	aidiacht 1/2
ἀγγέλλω	ἀγγελῶ, ἠγγειλα, ἠγγέλθην	tuairiscím, fógraím	briathar
ἄγγελος, ὁ	ἀγγέλου	teachtaire	ainmfhocal 2fir
ἀγορά, ἡ	ἀγορᾶς	áit aonaigh, agora	ainmfhocal 1bain
ἀγρός, ὁ	ἀγροῦ	gort, tuath	ainmfhocal 2fir
ἄγω	ἄξω, ἠγαγον, ἠχθην	stiúraim, tugaim; caithim (am)	briathar
ἀγών, ὁ	ἀγῶνος	iomaíocht, cath, triail	ainmfhocal 3 (-ων)
Ἀθηναία, ἡ	Ἀθηναίας (freisin ἡ Ἀθηνᾶ, Ἀθηνᾶς)	Aitéiné	ainmfhocal dílis 1
Ἄιδης, ὁ	Ἄιδου	Háidéas	ainmfhocal dílis 1
Ἀπόλλων, ὁ	Ἀπόλλωνος (tuiseal cuspróireach Ἀπόλλω freisin)	Apalló	ainmfhocal dílis 3
Ἄρης, ὁ	Ἄρεως	Airéas	ainmfhocal dílis 3
Ἄρτεμις, ἡ	Ἀρτέμιδος	Artaimís	ainmfhocal dílis 3
Ἀφροδίτη, ἡ	Ἀφροδίτης	Afraidíte	ainmfhocal dílis 1
Δημήτηρ, ἡ	Δημήτρος	Déiméitéir	ainmfhocal dílis 3
Διόνυσος, ὁ	Διονύσου	Díníseas	ainmfhocal dílis 2
Ἑρμῆς	Ἑρμοῦ, Ἑρμῆ, Ἑρμῆν	Heirméas	ainmfhocal dílis 1
Ἑστία	Ἑστίας	Heistia	ainmfhocal dílis 1
Ζεὺς, ὁ	Διός, Δί, Δία	Séas	ainmfhocal dílis 3
Ἥρα, ἡ	Ἥρας	Héire	ainmfhocal dílis 1
Ἡρακλῆς	Ἡρακλέους, Ἡρακλέει, Ἡρακλέα	Earcail	ainmfhocal dílis 3
Ἥφαιστος, ὁ	Ἥφαιστου	Héafaestas	ainmfhocal dílis 2
Ποσειδῶν, ὁ	Ποσειδῶνος (tuiseal cuspróireach Ποσειδῶ freisin)	Poiséadón	ainmfhocal dílis 3

2. Cuid shínithe

2.1. Foclóir ginearálta

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
ἄγαν	dodhíochlaonta	an iomarca	dobhriathar
ἀγνοέω	ἀγνοήσω, ἠγνόησα, ἠγνοήθη	níl a fhios agam, ní bhraithim	briathar (-έω)
ἀδικία, ἡ	ἀδικίας	olc, éagóir	ainmfhocal 1bain
ἄδικος	ἄδικον	coiriúil, éagórach	aidiacht 2
ἀδύνατος	ἀδύνατον	gan bheith in ann, dodhéanta	aidiacht 2
αἷμα, τό	αἵματος	fuil	ainmfhocal 3 (-μα)
αἰρέω	αἰρήσω, εἶλον, ἠρέθη	glacaim, gabhaim; (lár) roghnaím	briathar (-έω)
αἰσχύνω	αἰσχυνῶ, ἤσχυνα, ἤσχύνθη	náirim; (lár) táim náirithe, tá náire orm	briathar
αἰτία, ἡ	αἰτίας	cúis, milleán, bunús	ainmfhocal 1bain
αἰτιάομαι	αἰτιάσομαι, ἠτιασάμην, ἠτιάθη	cuirim an milleán ar, cuirim i leith duine	briathar (-άω) lár
ἄκρος	ἄκρα, ἄκρον	barr	aidiacht 1/2
ἄκων	ἄκουσα, ἄκον	neamhthoilteanach	aidiacht 3 (-ντ-)
ἀληθής	ἀληθές	fíor	aidiacht 3 (-ης)
ἄλις	dodhíochlaonta	dóthain	dobhriathar
ἀλλήλους	ἀλλήλας, ἄλληλα	a chéile, dá chéile	forainm (cómhalartach)
ἅμα	dodhíochlaonta; freisin + tuiseal tabharthach	ag an am céanna; in éineacht le	dobhriathar/réamhfhocal
ἁμαρτάνω	ἁμαρτήσομαι, ἤμαρτον, ἤμαρτήθη	déanaim botún, ní éiríonn liom, teipeann orm	briathar

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
ἀμείνων	ἄμεινον	níos fearr, ní b'fhearr	aidiacht 3 (breischéim)
ἀμύνω	ἀμυνῶ, ἤμυνα	coinním amach, seasaim; (lár) cosnaím mé féin in éadan	briathar
ἀμφί	+ an tuiseal cuspóireach	timpeall, faoi	réamhfhocal
ἀμφοτέρος	ἀμφοτέρα, ἀμφοτέρον	an dá cheann	aidiacht 1/2
ἄν	dodhíochlaonta	dhéanfainn rud, d'fhéadfainn rud a dhéanamh	mír
ἀνάγκη, ἡ	ἀνάγκης	gá	ainmfhocal 1bain
ἀναμιμνήσκω	ἀναμνήσω, ἀνέμνησα, ἀνεμνήσθην	Cuirim i gcuimhne; (lár) cuimhním, meabhraím	briathar
ἀνδρεία, ἡ	ἀνδρείας	fearúlacht, crógacht	ainmfhocal 1bain
ἀντί	+ an tuiseal ginideach	seachas; murab ionann agus	réamhfhocal
ἄξιος	ἄξια, ἄξιον	fiúntach, is fiú (+ tuiseal ginideach)	aidiacht 1/2
ἀπολογέομαι	ἀπολογήσομαι, ἀπελογησάμην	cosnaím mé féin	briathar (-έω) lár
ἀπολογία, ἡ	ἀπολογίας	óráid chosanta	ainmfhocal 1bain
ἀπορία, ἡ	ἀπορίας	castacht, deacracht	ainmfhocal 1bain
ἄρα	dodhíochlaonta	dá bhrí sin, ansin	mír
ἀριστερός	ἀριστερά, ἀριστερόν	clé, ar thaobh na láimhe clé; mí-ámharach	aidiacht 1/2
ἄριστος	ἀρίστη, ἄριστον	an ceann is fearr, ab fhearr; an-mhaith, iomráiteach	aidiacht 1/2 (sárchéim)
ἄρμα, τό	ἄρματος	carbad	ainmfhocal 3 (-μα)
ἀρπάζω	ἄρπασομαι, ἤρπασα, ἤρπασθην	gabhaim, creachaim, sciobaim	briathar (-άζω)
ἄρτι	dodhíochlaonta	le déanaí	dobhriathar

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
άσεβής	άσεβές	éagraífeach	aidiacht 3 (-ης)
άσθενής	άσθενές	lag, breoite	aidiacht 3 (-ης)
άστυ, τό	άστεως	cathair	ainmfhocal 3
άσφάλεια, ή	άσφαλείας	sábháilteacht	ainmfhocal 1bain
άσφαλής	άσφαλές	sábháilte	aidiacht 3 (-ης)
αὔ	dodhíochlaonta	arís, ar a sheal	dobhriathar
αὔριον	dodhíochlaonta	amárach	dobhriathar
αὐτίκα	dodhíochlaonta	láithreach bonn, ar an toirt	dobhriathar
άφικνέομαι	άφίξομαι, άφικόμην	téim, tagaim	briathar (-έω) lár
βαθύς	βαθεία, βαθύ	domhain; ard	aidiacht 3 (-υς)
βαρύς	βαρεία, βαρύ	trom	aidiacht 3 (-υς)
βέβαιος	βεβαία, βέβαιον	teann, iontaofa, cinnte	aidiacht 1/2
βέλτιστος	βελτίστη, βέλτιστον	an ceann is fearr, ab fhearr	aidiacht 1/2 (sárchéim)
βελτίων	βέλτιον	níos fearr, ní b'fhearr	aidiacht 3 (breischéim)
βοάω	βοήσομαι, έβοησα	béicim	briathar (-άω)
βοήθεια, ή	βοηθείας	cabhair	ainmfhocal 1bain
βουλεύω	βουλεύσω, έβούλευσα, έβουλεύθην	tugaim comhairle (+ tuiseal tabharthach), pléim	briathar (-εύω)
βραδύς	βραδεία, βραδύ	mall	aidiacht 3 (-υς)
βραχύς	βραχεία, βραχύ	gearr	aidiacht 3 (-υς)
βωμός, ό	βωμοῦ	altóir	ainmfhocal 2fir

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
γελάω	γελάσομαι, ἐγέλασα, ἐγελάσθην	déanam gáire	briathar (-άω)
γένος, τό	γένους	cine, teaghlach; cineál, aicme	ainmfhocal 3 (-ος)
γεωργός, ὁ	γεωργοῦ	feirmeoir	ainmfhocal 2fir
γλυκύς	γλυκεῖα, γλυκύ	milis; deas	aidiacht 3 (-υς)
γνώμη, ἡ	γνώμης	aighe; cuspóir; léargas; breithiúnas; plean	ainmfhocal 1bain
γοῦν	dodhíochlaonta	ar chuma ar bith, ar a laghad	mír
γυμνός	γυμνή, γυμνόν	neamharmtha, nocht	aidiacht 1/2
δαίμων, ὁ	δαίμονος	dé, daeman, spiorad	ainmfhocal 3 (-ων)
δείκνυμι	δείξω, ἔδειξα, ἐδείχθην	taispeánaim	briathar (neamhrialta)
δεξιός	δεξιά, δεξιόν	deas, ar thaobh na lámhe deise; ámharach; áisiúil, deaslámhach	aidiacht 1/2
δεῦρο	dodhíochlaonta	anseo, abhus anseo	dobhriathar
δέω	δεήσω, ἐδέησα, ἐδεήθην	níl rud agam, tá rud uaim; (lár) iarraim rud (+ tuiseal ginideach)	briathar (-έω)
δῆλος	δήλη, δῆλον	soiléir, follasach	aidiacht 1/2
δῆτα	dodhíochlaonta	gan amhras, go deimhin	mír
διαλέγομαι	διαλέξομαι, διελέχθην	labhraím le (+ tuiseal tabharthach)	briathar (lár)
δίδωμι	δώσω, ἔδωκα, ἐδόθην	tugaim	briathar (neamhrialta)
δίκην δίδωμι	féach δίδωμι	cuirtear pionós orm, táim thíos leis	briathar (neamhrialta)
δοκέω	δόξω, ἔδοξα	dealraím	briathar (-έω)
δόλος, ὁ	δόλου	cleasaíocht	ainmfhocal 2fir

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
δουλεύω	δουλεύσω, ἐδούλευσα	is sclábhaí mé, déantar sclábhaí díom	briathar (-εύω)
δρᾶμα, τό	δράματος	dráma	ainmfhocal 3 (-μα)
δραχμή, ἡ	δραχμῆς	drachma (aonad airgeadra), bonn airgid	ainmfhocal 1bain
δράω	δράσω, ἔδρασα, ἐδράσθην	déanam, gníomhaím	briathar (-άω)
δύναμις, ἡ	δυνάμεως	cumhacht, inniúlacht; arm	ainmfhocal 3 (-ις)
δυνατός	δυνατή, δυνατόν	in ann, indéanta	aidiacht 1/2
δυστυχής	δυστυχές	mí-ámharach	aidiacht 3 (-ης)
ἐάν	dodhíochlaonta; εἰ + ἄν, coimrithe freisin mar ἄν, ἦν	má; dá	cónasc
ἐγγύς	+ an tuiseal ginideach	gar, in aice láimhe	réamhfhocal
ἐγώγε	ἐγώ + γε	mé féin, domsa	forainm (pearsanta)
ἔθνος, τό	ἔθνους	náisiún, treibh	ainmfhocal 3 (-ος)
εἰκός	dodhíochlaonta	mar is cuí, le dealramh	dobhriathar
εἶμι	féach ἔρχομαι	rachaidh mé	briathar (neamhrialta)
εἶτα	dodhíochlaonta	ansin, ina dhiaidh sin	dobhriathar
εἴτε ... εἴτε	dodhíochlaonta	bíodh ... nó ...	cónasc
ἐκάτερος	ἐκατέρα, ἐκάτερον	an dá cheann (as péire)	aidiacht 1/2
ἐκεῖθεν	dodhíochlaonta	ón áit sin	dobhriathar
ἐκεῖσε	dodhíochlaonta	chuig an áit sin	dobhriathar
ἐκών	ἐκοῦσα, ἐκόν	toilteanach	aidiacht 3 (-ντ-)
ἐλάσσων	ἔλασσον	níos lú	aidiacht 3 (breischéim)

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
ἐλαύνω	ἐλῶ, ἤλασα, ἤλαθην	tiomáinim	briathar
ἐλπίς, ἡ	ἐλπίδος	dóchas, ionchas	ainmfhocal 3
ἐναντίος	ἐναντία, ἐναντίον	os comhair, ar an taobh eile, thall	aidiacht 1/2
ἔνδον	dodhíochlaonta; freisin + tuiseal ginideach	laistigh	dobhriathar/réamhfhocal
ἔνεκα	+ an tuiseal ginideach	toisc, ar mhaithe le	réamhfhocal
ἐνθα	dodhíochlaonta	ann; an áit sin	dobhriathar/cónasc
ἐνιοι	ένιαι, ένια	cuid, roinnt	aidiacht 1/2
ἐνταῦθα	dodhíochlaonta	anseo, ann, ansin	dobhriathar
ἔξω	+ an tuiseal ginideach	lasmuigh	réamhfhocal
ἐορτή, ἡ	έορτής	féasta, féile	ainmfhocal 1bain
ἐπαινέω	ἐπαινέσω, ἐπήνεσα, ἐπηνέθην	molaim	briathar (-έω)
ἐπιτρέπω	ἐπιτρέψω, ἐπέτρεψα, ἐπετραφην	cuirim de cúram ar (+ tuiseal tabharthach)	briathar
ἐργάζομαι	ἐργάσομαι, ἡργασάμην, ἡργάσθην	oibrím, tugaim faoi	briathar (lár)
ἐρήμος	έρῆμον	tréigthe	aidiacht 2
ἐταῖρος, ὁ	έταίρου	compánach	ainmfhocal 2fir
ἕτερος	έτέρα, έτερον	ceann amháin (as péire) / an ceann eile (as péire)	aidiacht 1/2
εὐγενής	εύγενές	usal	aidiacht 3 (-ης)
εὐδαίμων	εὐδαιμον	sona, rathúil	aidiacht 3
εὐρύς	εύρεϊα, εύρύ	leathan, fairsing	aidiacht 3 (-υς)
εὐσεβής	εύσεβές	cráifeach	aidiacht 3 (-ης)

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
εὐτυχής	εὐτυχές	ámharach, ádhúil	aidiacht 3 (-ης)
εὐχομαι	εὐξομαι, ηὐξάμην	guím	briathar (lár)
ἔχθρα, ἡ	ἔχθρας	naimhdeas, eascairdeas	ainmfhocal 1bain
ζῶον, τό	ζώου	ainmhí, neach, dúil bheo	ainmfhocal 2n
ἦ	dodhíochlaonta	is ea (freagra contrátha de οὐ/μη)	mír
ἠγέομαι	ἠγήσομαι, ἠγησάμην, -ηγήθην	stíuraim (+ tuiseal tabharthach); ceapaim, creidim (+ tuiseal cuspóireach)	briathar (-έω) lár
ἠδομαι	ἠσθήσομαι, ἠσθην	taitníonn liom, táim sásta le	briathar (lár)
ἠδονή, ἡ	ἠδονῆς	pléisiúr	ainmfhocal 1bain
ἠδύς	ἠδεῖα, ἠδύ	milis, deas	aidiacht 3 (-υς)
ἦκιστα	dodhíochlaonta	an méid is lú, ar bith	dobhriathar
ἦσυχος	ἦσυχον	ciúin, suaimhneach, ar do shuaimhneas	aidiacht 2
θεάομαι	θεάσομαι, ἔθεασάμην	breathnaím, stánaim ar	briathar (-άω) lár
θεράπαινα, ἡ	θεραπαίνης	searbhónta (cailín aimsire)	ainmfhocal 1bain
θεράπων, ὁ	θεράποντος	searbhónta (buachaill aimsire)	ainmfhocal 3 (-ντ-)
θερμός	θερμή, θερμόν	bogthe	aidiacht 1/2
θέρος, τό	θέρους	an samhradh	ainmfhocal 3 (-ος)
θηρίον, τό	θηρίου	beithíoch	ainmfhocal 2n
θρασύς	θρασεῖα, θρασύ	dána, meargánta	aidiacht 3 (-υς)
ἴδιος	ἴδια, ἴδιον	rud ar le duine é, ar leithligh, príobháideach	aidiacht 1/2
ἱερεὺς, ὁ	ἱερέως	sagart	ainmfhocal 3 (-εως)

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
ικανός	ικανή, ικανόν	leordhóthanach, inniúil, in ann	aidiacht 1/2
ἴνα	dodhíochlaonta	ionas go (+ modh foshuiteach nó guítheach)	cónasc
ἰπτεύς, ὁ	ἰππέως	marcach; fear marcra, Ridire	ainmfhocal 3 (-ευσ)
ἴσος	ἴση, ἴσον, + tuiseal tabharthach	cothrom (le)	aidiacht 1/2
ἴσως	dodhíochlaonta	mar an gcéanna, is dócha, b'fhéidir	dobhriathar
καίπερ + participle	dodhíochlaonta	cé (go)	cónasc
καιρός, ὁ	καιροῦ	am trátha, deis mhaith	ainmfhocal 2fir
καίτοι	dodhíochlaonta	fós féin, mar sin féin	mír
κάμνω	καμοῦμαι, ἔκαμον	bím ag streachailt liom, táim tinn tuirseach de, táim dubh dóite leis	briathar
κήρυξ, ὁ	κήρυκος	aralt	ainmfhocal 3
κηρύσσω	κηρύξω, ἐκήρυξα, ἐκηρύχθην	fógraím	briathar (-σσω)
κινδυνεύω	κινδυνεύσω, ἐκινδύνευσα	táim i gcontúirt, baineann baol dom; is é is dóichí dom	briathar (-εύω)
κινέω	κινήσω, ἐκίνησα, ἐκινήθην	cuirim bonn faoi chúrsaí; (lár) gluaisim	briathar (-έω)
κοινός	κοινή, κοινόν	coiteann, comhroinnte, poiblí	aidiacht 1/2
κομίζω	κομιῶ, ἐκόμισα, ἐκομίσθην	tugaim, léirim, soláthraím	briathar (-ίζω)
κόσμος, ὁ	κόσμου	ord, eagar; cruinne	ainmfhocal 2fir
κρατέω	κρατήσω, ἐκράτησα, ἐκρατήθην	táim i gcumhacht ar, rialaím (+ tuiseal ginideach)	briathar (-έω)
κράτος, τό	κράτους	cumhacht, neart	ainmfhocal 3 (-ος)

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
κρίνω	κρινῶ, ἔκρινα, ἐκρίθην	déanaim breithiúnas ar, cinnim	briathar
κριτής, ὁ	κριτοῦ	breitheamh, réiteoir, ball de ghiúiré	ainmfhocal 1fir
κτάομαι	κτήσομαι, ἐκτησάμην, ἐκτήθην	faighim, tá i mo sheilbh	briathar (-άω) lár
κτῆμα, τό	κτήματος	seilbh	ainmfhocal 3 (-μα)
κύκλος, ὁ	κύκλου	ciorcal	ainmfhocal 2fir
κώμη, ἡ	κώμης	sráidbhaile	ainmfhocal 1bain
λοιπός	λοιπή, λοιπόν	fágtha	aidiacht 1/2
λυπέω	λυπήσω, ἐλύπησα, ἐλυπήθην	déanaim dochar, cráim	briathar (-έω)
λύπη, ἡ	λύπης	pian, ciapadh	ainmfhocal 1bain
μαντεῖον, τό	μαντείου	oracal	ainmfhocal 2n
μάντις, ὁ/ἡ	μάντεως	fáidh	ainmfhocal 3 (-ις)
μέγιστος	μεγίστη, μέγιστον	is mó	aidiacht 1/2 (sárchéim)
μείζων	μεῖζον	níos mó	aidiacht 3 (breischéim)
μέλας	μέλαινα, μέλαν	dubh	aidiacht 3
μέρος, τό	μέρους	cion, cuid	ainmfhocal 3 (-ος)
μέσος	μέση, μέσον	lár	aidiacht 1/2
μεταξύ	+ an tuiseal ginideach	idir	réamhfhocal
μέτρον, τό	μέτρου	tomhas	ainmfhocal 2n
μέχρι	+ an tuiseal ginideach	chomh fada le, go dtí	réamhfhocal
μηδαμοῦ	dodhíochlaonta	áit ar bith	dobhriathar

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
μηδαμῶς	dodhíochlaonta	ar bhealach ar bith, ar chor ar bith	dobhriathar
μηδέ	dodhíochlaonta	agus/ach ní	cónasc
μηδείς	μηδεμία, μηδέν	ní hea; duine ar bith, dada	aidiacht 3
μηδέποτε	dodhíochlaonta	riamh	dobhriathar
μηκέτι	dodhíochlaonta	ní... a thuilleadh	dobhriathar
μήν, ὁ	μηνός	mí	ainmfhocal 3
μήτε ... μήτε	dodhíochlaonta	ní ... ná	cónasc
μηχανή, ἡ	μηχανῆς	gléas	ainmfhocal 1bain
μισθός, ὁ	μισθοῦ	pá, táille, luach saothair	ainmfhocal 2fir
μόλις	dodhíochlaonta	rud a bheith deacair, ar éigean	dobhriathar
ναί	dodhíochlaonta	is ea, tá	mír
νοσέω	νοσήσω, ἐνόσησα	táim tinn, breoite	briathar (-έω)
νοῦς, ὁ	νοῦ	inchinn; braistint; tuiscint; rún	ainmfhocal 2fir (coimrithe)
ξύλινος	ξύλινη, ξύλινον	déanta as adhmaid	aidiacht 1/2
οἶδα	foirmeacha foirfe lena ngabhann ciall na haimsire láithrí	tá a fhios agam	briathar (neamhrialta)
οἶκαδε	dodhíochlaonta	abhaile, i dtreo an bhaile	dobhriathar
οἶκοθεν	dodhíochlaonta	ón mbaile	dobhriathar
οἶκοι	dodhíochlaonta	sa bhaile	dobhriathar
οἶμοι	dodhíochlaonta	mo léan!	intriacht

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
οἶος	οἶα, οἶον	amhail; (uairbhreasach:) a leithéid de...!	aidiacht 1/2 (coibhneasta)
ὅλος	ὅλη, ὅλον	an méid uile, ar fad, críochnaithe	aidiacht 1/2
ὁμοῖος	ὁμοία, ὁμοῖον	ar nós, cosúil le	aidiacht 1/2
ὁμολογέω	ὁμολογήσω, ὠμολόγησα, ὠμολογήθην	aontaím le (+ tuiseal tabharthach)	briathar (-έω)
ὅμως	dodhíochlaonta	dá ainneoin sin	dobhriathar
ὀνομάζω	ὀνομάσω, ὠνόμασα, ὠνομάσθην	ainmním, tugaim ainm ar	briathar (-άζω)
ὀξύς	ὀξεῖα, ὀξύ	géar	aidiacht 3 (-υς)
ὀπισθε(ν)	dodhíochlaonta; freisin + tuiseal ginideach	taobh thiar de, ina dhiaidh, ar chúl	dobhriathar/réamhfhocal
ὄπας	dodhíochlaonta	ionas go; conas	cónasc
ὀργή, ἡ	ὀργῆς	fearg	ainmfhocal 1bain
ὀργίζομαι	ὀργιοῦμαι, ὠργίσθην	éirim feargach le	briathar (-ίζω) lár
ὀρθός	ὀρθή, ὀρθόν	díreach, ceart	aidiacht 1/2
ὅσος	ὅση, ὅσον	a oiread le; (uairbhreasach:) a oiread de...!	aidiacht 1/2 (coibhneasta)
οὐδαμοῦ	dodhíochlaonta	áit ar bith	dobhriathar
οὐδαμῶς	dodhíochlaonta	ar bhealach ar bith, ar chor ar bith	dobhriathar
οὐκέτι	dodhíochlaonta	ní... a thuilleadh	dobhriathar
πάθος, τό	πάθους	eispéireas, fulaingt	ainmfhocal 3 (-ος)
παλαιός	παλαιά, παλαιόν	ársa, seanda	aidiacht 1/2
πάλιν	dodhíochlaonta	ar ais, arís	dobhriathar
πανταχοῦ	dodhíochlaonta	gach áit	dobhriathar

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
πάνυ	dodhíochlaonta	an- (mórán)	dobhriathar
πάρεμι	féach eimí le haghaidh na bhfoirmeacha	táim i láthair	briathar (neamhrialta)
πάρεστι	féach eimí le haghaidh na bhfoirmeacha	is féidir le (duine) (+ tuiseal tabharthach)	briathar (neamhphearsanta)
παρθένος, ἡ	παρθένου	cailín, bean nach bhfuil pósta, maighdean	ainmfhocal 2bain
πατρίς	πατρίδος	athartha	ainmfhocal 3
πεδίων, τό	πεδίου	má, machaire	ainmfhocal 2n
πεζός	πεζή, πεζόν	de shiúl na gcos	aidiacht 1/2
πειράομαι	πειράσομαι, ἐπειρασάμην/ἐπειράθην	trialim, tástálaim (+ tuiseal ginideach)	briathar (-άω) lár
πίστις, ἡ	πίστεως	iontaoibh, ráthaíocht	ainmfhocal 3 (-ις)
πλεῖστος	πλείστη, πλείστον	an méid is mó, mórán	aidiacht 1/2 (sárchéim)
πλέων / πλείων	πλέον / πλείον	níos mó	aidiacht 3 (breischéim)
πλήθος, τό	πλήθους	slua, líon mór	ainmfhocal 3 (-ος)
πλοῦς, ὁ	πλοῦ	turas farraige	ainmfhocal 2fir (coimrithe)
πνεῦμα, τό	πνεύματος	puth, gaoth	ainmfhocal 3 (-μα)
πολεμέω	πολεμήσω, ἐπολέμησα, ἐπολεμήθην	táim i mbun cogaidh	briathar (-έω)
πολιτεία, ἡ	πολιτείας	stát, bunrecht	ainmfhocal 1bain
πονέω	πονήσω, ἐπόνησα	déanaim obair mhaslach, bíim ag streachailt liom, fulaingím	briathar (-έω)
πόνος, ὁ	πόνου	saothar, obair mhaslach, obair chrua	ainmfhocal 2fir

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
ποτε	dodhíochlaonta	tráth dá raibh, lá den saol, riamh	dobhriathar
πότερον ... ἢ ...	dodhíochlaonta	bíodh ... nó ...?	ceisteach
πότερος;	ποτέρα, πότερον	cé acu (as péire)?	ceisteach
που	dodhíochlaonta	áit éigin; b'fhéidir, is dócha	dobhriathar/mír
πραῖγμα, τό	πράγματος	rud, ábhar, saincheist; (iolra) trioblóid	ainmfhocal 3 (-μα)
πραῖξις, ἡ	πράξεως	gníomh, idirbheart, gnó	ainmfhocal 3 (-ις)
πρέσβυς, ὁ	πρέσβευς	seanfhear; (iolra) ambasadóirí	ainmfhocal 3
πρίν	dodhíochlaonta	roimh (+ infinideach)	cónasc
πρόγονος, ὁ	προγόνου	sinsear	ainmfhocal 2fir
πρόσθε(ν)	dodhíochlaonta; freisin + tuiseal ginideach	roimhe seo; roimh, os comhair	dobhriathar/réamhfhocal
πρόσωπον, τό	προσώπου	aghaidh, masc, duine	ainmfhocal 2n
πως	dodhíochlaonta	ar bhealach éigin	dobhriathar
ρήτωρ, ὁ	ρήτορος	cainteoir poiblí, polaiteoir	ainmfhocal 3
ρίπτω	ρίψω, ἔρριψα, ἔρριφθην	caithim, radaim	briathar
σαφής	σαφές	soiléir	aidiacht 3 (-ης)
σελήνη, ἡ	σελήνης	gealach	ainmfhocal 1bain
σημα, τό	σήματος	comhartha	ainmfhocal 3 (-μα)
σημαίνω	σημανῶ, ἐσήμηνα, ἐσημάνθην	taispeánaim, tugaim comhartha	briathar
σήμερον	dodhíochlaonta	inniu	dobhriathar
σιγάω	σιγήσομαι, ἐσίγησα, ἐσίγηθην	táim cíuin	briathar (-άω)

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
σκηνή, ή	σκηνής	puball; foirgneamh stáitse	ainmfhocal 1bain
σκοπέω	σκέψομαι, έσκεψάμην	breathnaím ar, cuimhním ar	briathar (-έω)
σκότος, ό	σκότου	dorchadas	ainmfhocal 2fir
σπονδαί, αί	σπονδών	deochanna ofrála; conradh, sos cogaidh	ainmfhocal 1bain
στέλλω	στελῶ, έστειλα, έστάλην	seolaim, feistím	briathar
στέφανος, ό	στεφάνου	fleasc, coróin	ainmfhocal 2fir
στήθος, τό	στήθους	cíoch	ainmfhocal 3 (-ος)
στήλη, ή	στήλης	cloch ghreanta, leac uaigne	ainmfhocal 1bain
στόμα, τό	στόματος	béal	ainmfhocal 3 (-μα)
στρατός, ό	στρατοῦ	arm	ainmfhocal 2fir
συγγενής	συγγενές	gaolmhar	aidiacht 3 (-ης)
συμβουλεύω	συμβουλεύσω, συνεβούλευσα, συνεβουλεύθην	cuirim comhairle ar; (lár) téim i gcomhairle le	briathar (-εύω)
σχῆμα, τό	σχήματος	foirm, meon	ainmfhocal 3 (-μα)
σχολή, ή	σχολής	fóillíocht; (uaidh sin:) staidéar	ainmfhocal 1bain
σωτήρ, ό	σωτήρος	slánaitheoir	ainmfhocal 3
σώφρων	σῶφρον	íogair, cúramach, measartha	aidiacht 3
τάλαντον, τό	ταλάντου	cothromaíocht; tallann (tomhas mór airgid)	ainmfhocal 2n
τάλας	τάλαινα, τάλαν	ainnis, míshona	aidiacht 3
τάξις, ή	τάξεως	cóiriú catha, ord, céim	ainmfhocal 3 (-ις)
ταράσσω	ταράξω, έτάραξα, έταράχθην	cuirim rud trína chéile	briathar (-σσω)

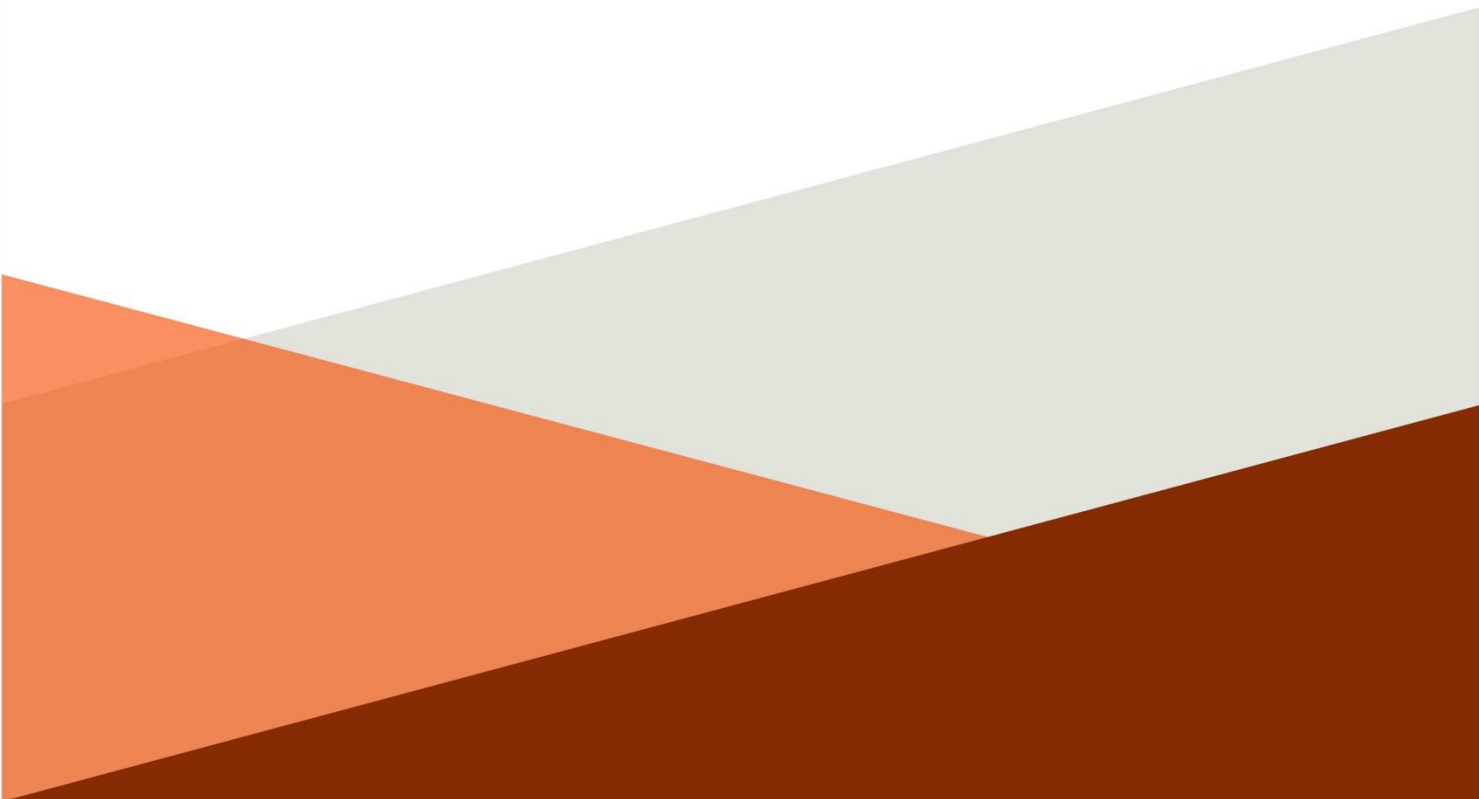
Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
τάσσω	τάξω, ἔταξα, ἐτάχθην	socraím, eagraím	briathar
τάφος, ὁ	τάφου	tuama	ainmfhocal 2fir
τάχα	dodhíochlaonta	go tapa; b'fhéidir	dobhriathar
ταχύς	ταχεῖα, ταχύ	tapa, gasta, sciobtha	aidiacht 3 (-υς)
τελευτάω	τελευτήσω, ἐτελεύτησα	básaím, cuirim deireadh le, críochnaím	briathar (-άω)
τελευτή, ἡ	τελευτῆς	deireadh, bás	ainmfhocal 1bain
τέλος, τό	τέλους	deireadh, sásamh, gnóthachtáil	ainmfhocal 3 (-ος)
τέμνω	τεμῶ, ἔταμον, ἐτέμην	gearraim	briathar
τίθημι	θήσω, ἔθηκα, ἐτέθην	cuirim, leagaim síos, déanaim	briathar (neamhrialta)
τίκτω	τέξω, ἔτεκον	beirim, tugaim ar an saol	briathar
τοι	dodhíochlaonta	geallaim duit, tá a fhios agat	mír
τοίνυν	dodhíochlaonta	dá réir sin	mír
τοιόσδε	τοιάδε, τοιόνδε	amhail, cosúil (leis seo)	forainm (taispeántach)
τοιούτος	τοιαύτη, τοιοῦτο	amhail, cosúil (leis sin)	forainm (taispeántach)
τόλμα, ἡ	τόλμης	misníúil	ainmfhocal 1bain
τολμάω	τολμήσω, ἐτόλμησα	leomhaim, táim misníúil	briathar (-άω)
τόξον, τό	τόξου	bogha	ainmfhocal 2n
τοσοῦτος	τοσαύτη, τοσοῦτο	a mhéad sin; (iolra) a oiread sin	forainm (taispeántach)
τράπεζα, ἡ	τραπέζης	tábla; banc	ainmfhocal 1bain
τραῦμα, τό	τραύματος	créacht	ainmfhocal 3 (-μα)

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
τρέπω	τρέψω, ἔτρεψα/ἔτραπον, ἐτρέπην	casaim, cloím, (lár) casaim timpeall, teithim	briathar
τρέφω	θρέψω, ἔθρεψα, ἐτρέφην	beathaím, cothaím; tógaim (páiste)	briathar
τριήρης, ὁ	τριήρους	tríréim	ainmfhocal 3
τροπαῖον, τό	τροπαίου	corn, trófaí	ainmfhocal 2n
τρόπος, ὁ	τρόπου	bealach, dóigh	ainmfhocal 2fir
τυγχάνω	τεύξομαι, ἔτυχον	tagaim ar (+ tuiseal ginideach), tarlaíonn sé go (+ rangabháil)	briathar
τύπτω	τύψω, ἔτυψα, ἐτύπην	buailim	briathar
ὕβριζω	ὕβριῶ, ὕβρισα, ὕβρισθην	caithim go foréigeach, go náireach	briathar (-ίζω)
ὑβρις, ἡ	ὑβρεως	ionsaí, foréigean	ainmfhocal 3 (-ις)
ὕγιής	ὕγιές	sláintiúil	aidiacht 3 (-ης)
ὕπισχνέομαι	ὕποσχῆσομαι, ὑπεσχόμην	geallaim	briathar (-έω) lár
φαίνω	φανῶ, ἔφηνα, ἐφάνθην	nochtaim, taispeánaim	briathar
φανερός	φανερά, φανερόν	soiléir, follasach	aidiacht 1/2
φθόνος, ὁ	φθόνου	doicheall, éad	ainmfhocal 2fir
φιλία, ἡ	φιλίας	cairdeas	ainmfhocal 1bain
φίλιος	φιλία, φίλιον	cairdiúil, cineálta	aidiacht 1/2
φοβέομαι	φοβήσομαι, ἐφοβήθην	tá eagla, faitíos orm	briathar (-έω) lár
φόνος, ὁ	φόνου	dúnmharú	ainmfhocal 2fir
φρονέω	φρονήσω, ἐφρόνησα	ceapaim, beartaím	briathar (-έω)
φυγάς, ὁ/ἡ	φυγάδος	deoraíocht	ainmfhocal 3

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
φύσις, ἡ	φύσεως	dúlra	ainmfhocal 3 (-ις)
φύω	φύσω, ἔφουσα / ἔφουν	tugaim ar rud fás, tugaim rud ar an saol; (lár) fás, teacht chun bheith, bheith	briathar
χάρις, ἡ	χάριτος	buíochas, altú	ainmfhocal 3
χειμών, ὁ	χειμῶνος	stoirm; geimhreadh	ainmfhocal 3 (-ων)
χθές	dodhíochlaonta	inné	dobhriathar
χράομαι	χρήσομαι, ἐχρησάμην, ἐχρήσθην	úsáidim, caithim le (+ tuiseal tabharthach)	briathar (-άω) lár
χωρέω	χωρήσω, ἐχώρησα	téim, tagaim	briathar (-έω)
χωρίον, τό	χωρίου	áit, spás, réigiún; feirm	ainmfhocal 2n
χωρίς	dodhíochlaonta	ar leithligh, i leataobh	dobhriathar
ψεῦδος, τό	ψεύδους	bréag	ainmfhocal 3 (-ος)
ψηφίζομαι	ψηφιοῦμαι, ἐψηφισάμην, ἐψηφίσθην	vótálim	briathar (-ίζω) lár
ὥς	dodhíochlaonta	(uailbhreasach:) nach...!	intriacht
ὥς + sárchéim	dodhíochlaonta	chomh ... agus is féidir	cónasc
ὥσπερ	dodhíochlaonta	díreach mar, cosúil le, mar a bheadh ... ann	cónasc XXEXS

2.2. Líon

Gréigis	Nótaí	Ciall	Roinn chainte
ἕνδεκα	dodhíochlaonta	aon déag	bunuímhír
δώδεκα	dodhíochlaonta	dó dhéag	bunuímhír
τρεις καὶ δέκα	τρία καὶ δέκα	trí déag	bunuímhír
τέσσαρες καὶ δέκα	τέσσαρα καὶ δέκα	ceathair déag	bunuímhír
πεντακαίδεκα	dodhíochlaonta	cúig déag	bunuímhír
έκκαίδεκα	dodhíochlaonta	sé déag	bunuímhír
έπτακαίδεκα	dodhíochlaonta	seacht déag	bunuímhír
όκτωκαίδεκα	dodhíochlaonta	ocht déag	bunuímhír
έννεακαίδεκα	dodhíochlaonta	naoi déag	bunuímhír
εἴκοσι(ν)	dodhíochlaonta	fiche	bunuímhír
τριάκοντα	dodhíochlaonta	tríocho	bunuímhír
τεσσαράκοντα	dodhíochlaonta	ceathracha	bunuímhír
πεντήκοντα	dodhíochlaonta	caoga	bunuímhír
έξήκοντα	dodhíochlaonta	seasca	bunuímhír
έβδομήκοντα	dodhíochlaonta	seachtó	bunuímhír
όγδοήκοντα	dodhíochlaonta	ochtó	bunuímhír
ένενήκοντα	dodhíochlaonta	nócha	bunuímhír
μύριοι	μυρία, μύρια	deich míle	bunuímhír
μύριος	μυρία, μύριον	gan áireamh	aidiacht 1/2

NCCA

An Chomhairle Náisiúnta
Curacláim agus Measúnachta
National Council for
Curriculum and Assessment